

Λεωφ. Πεντέλης 46, Βριλήσσια | 210 81 000 55
www.akadimos.gr | fb:@akadimos.vrilissia | tw:@Akadimos

Διαγώνισμα Γ Γυμνασίου

Μάθημα Νέα Ελληνική Γλώσσα και Λογοτεχνία

Διάρκεια 2 ώρες

Εισηγήτρια Παχή Στεργιάνα-Μαρία

Ημερομηνία 7-5-2022

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Το παρακάτω κείμενο είναι απόσπασμα από εγκύκλιο του τότε Υφυπουργού Παιδείας για την 21η Μαρτίου (20.3.2014), Διεθνή Ημέρα για την εξάλειψη των Φυλετικών Διακρίσεων και του Ρατσισμού στην κοινωνία και την εκπαίδευση.

Ο ρόλος της εκπαίδευσης μέσα στο σύγχρονο πλουραλιστικό και πολυπολιτισμικό πλαίσιο αναδεικνύεται πρωταρχικός. Χρειάζεται να μετασχηματίσει τις δράσεις και τον προσανατολισμό της, υιοθετώντας πρακτικές που να διέπονται από το ανθρωπιστικό ιδεώδες, ιδιαίτερα στην υποχρεωτική εκπαίδευση. Το Σχολείο έχει όλα τα εχέγγυα για να βοηθήσει τους μαθητές να ανοικοδομήσουν τις αξιακές τους θέσεις και να τους καθοδηγήσει ατομικά και ομαδικά:

1. Στην ειρηνική συνύπαρξη των ατόμων που ζουν σε μια χώρα, ανεξάρτητα από την καταγωγή τους, το χρώμα του δέρματος, τη γλώσσα που μιλούν, την ιστορία, τα ήθη και τα έθιμά τους, τον πολιτισμό τους.
2. Στην αλληλοκατανόηση και αλληλοεκτίμηση των ανθρώπων.
3. Στην αποδοχή και το σεβασμό της πολιτισμικής ετερότητας, γιατί η διαφορά είναι δικαίωμα και όχι προνόμιο.
4. Στην καταπολέμηση ρατσιστικών τάσεων και προκαταλήψεων, ώστε οι διαφορετικές κοινωνικές ομάδες που ζουν σε μια χώρα, να μπορούν να επικοινωνούν απρόσκοπτα μεταξύ τους και να συμβάλλουν για την πρόοδο και την ευημερία της.
5. Στην αμοιβαία επίδραση των πολιτισμών των χωρών προέλευσης και υποδοχής των μεταναστών, που ζουν σε μια χώρα.
6. Στην παροχή ίσων ευκαιριών σε όλα τα άτομα για εργασία, εκπαίδευση και κοινωνική και οικονομική ανέλιξη και πρόοδο. [...]

Καλούμε τους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές καθημερινά να σχεδιάζουν και να υλοποιούν εκπαιδευτικές δράσεις, προωθώντας και υλοποιώντας την επίσημη

εκπαιδευτική πολιτική της χώρας που έχει ως στόχο την ένταξη και εκπαιδευτική στήριξη όλων των μαθητών, χωρίς εξαιρέσεις και περιορισμούς, αποκρούοντας κάθε ρατσιστική πρόκληση με σεβασμό σε κάθε ιδιαιτερότητα σωματική, πνευματική, συναισθηματική και κάθε διαφορά γλώσσας, φυλής, θρησκείας, χρώματος. [...]

Σ. Κεδίκογλου

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Με ποιο τρόπο η εκπαίδευση μπορεί να διαδραματίσει πρωταρχικό ρόλο στις σύγχρονες πολυπολιτισμικές κοινωνίες;

Μονάδες 10

2. Να βρείτε δύο ονοματικές και δύο επιρρηματικές δευτερεύουσες προτάσεις στο παραπάνω κείμενο και να αναγνωρίσετε το είδος τους.

Μονάδες 10

3. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΛΟΓΟΥ

Σε ένα άρθρο για τη σχολική σας εφημερίδα με αφορμή την αύξηση των φαινομένων ρατσισμού να γράψετε τα αίτια και τους τρόπους αντιμετώπισης του φαινομένου (200 – 250 λέξεις) .

Μονάδες 10

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Του γιοφυριού της Άρτας
Σαράντα πέντε μάστοροι κι εξήντα μαθητάδες
γιοφύρι-ν-εθεμέλιωναν στην Άρτας το ποτάμι.
Ολημερίς το χτίζανε, το βράδυ εγκρεμιζόταν.
Μοιριολογούν οι μάστοροι και κλαιν οι μαθητάδες:
«Αλίμονο στους κόπους μας, κρίμα στις δούλεψές μας,
ολημερίς να χτίζουμε, το βράδυ να γκρεμιέται!»
Πουλάκι edιάβη κι έκατσε αντίκρυ στο ποτάμι,
δεν εκελάηδε σαν πουλί, μηδέ σα χελιδόνι,
παρά εκελάηδε κι έλεγε, ανθρωπινή λαλίτσα:
«Α δε στοιχειώσετε άνθρωπο, γιοφύρι δε στεριώνει·
και μη στοιχειώσετε ορφανό, μη ξένο, μη διαβάτη,
παρά του πρωτομάστορα την όμορφη γυναίκα,
πόρχεται αργά τ' αποταχύ* και πάρωρα* το γιόμα».
Τ' άκουσ' ο πρωτομάστορας και του θανάτου πέφτει.
Πιάνει, μηνάει της λυγερής με το πουλί τ' αηδόνι:
Αργά ντυθεί, αργά αλλαχτεί, αργά να πάει το γιόμα,

αργά να πάει και να διαβεί της Άρτας το γιοφύρι.
Και το πουλί παράκουσε κι αλλιώς επήγε κι είπε:

«Γοργά ντύσου, γοργά άλλαξε, γοργά να πας το γιόμα,
γοργά να πας και να διαβείς της Άρτας το γιοφύρι».

Να τηνε κι εξανάφανεν* από την άσπρη στράτα.

Την είδ' ο πρωτομάστορας, ραγίζεται η καρδιά του.

Από μακριά τους χαιρετά κι από κοντά τους λέει:

«Γεια σας, χαρά σας, μάστοροι και σεις οι μαθητάδες,
μα τι έχει ο πρωτομάστορας κι είναι βαργωμισμένος*;

– Το δαχτυλίδι τόπεσε στην πρώτη την καμάρα,
και ποιος να μπει και ποιος να βγει το δαχτυλίδι νά 'βρει;

– Μάστορα, μην πικραίνεσαι κι εγώ να πά' σ' το φέρω,
εγώ να μπω, κι εγώ να βγω, το δαχτυλίδι νά βρω».

Μηδέ καλά κατέβηκε, μηδέ στη μέση επήγε·

«Τράβα, καλέ μ', τον άλυσσο, τράβα την αλυσίδα,
τι όλον τον κόσμο ανάγειρα και τίποτες δεν ήβρα».

Ένας πιχάει* με το μυστρι*, κι άλλος με τον ασβέστη,
παίρνει κι ο πρωτομάστορας και ρίχνει μέγα λίθο.

«Αλίμονο στη μοίρα μας, κρίμα στο ριζικό* μας!

Τρεις αδερφάδες είμαστε, κι οι τρεις κακογραμμένες,
η μια 'χτισε το Δούναβη, κι η άλλη τον Αφράτη*,
κι εγώ η πλιο στερνότερη* της Άρτας το γιοφύρι.

Ως τρέμει το καρυόφυλλο*, να τρέμει το γιοφύρι,
κι ως πέφτουν τα δεντρόφυλλα, να πέφτουν οι διαβάτες.

– Κόρη, το λόγον άλλαξε κι άλλη κατάρα δώσε,
πόχεις μονάκριβο αδερφό, μη λάχει* και περάσει».

Κι αυτή το λόγον άλλαξε κι άλλη κατάρα δίνει.

«Αν τρέμουν τ' άγρια βουνά, να τρέμει το γιοφύρι,
κι αν πέφτουν τ' άγρια πουλιά, να πέφτουν οι διαβάτες,
τι έχω αδερφό στην ξενιτιά, μη λάχει και περάσει».

Ν. Γ. Πολίτη, Εκλογαί από τα τραγούδια
του ελληνικού λαού

1. Να παρουσιάσετε τη συναισθηματική κλιμάκωση της Λυγερής. (60-90 λέξεις)

Μονάδες 15

2.

α) Ποια είναι τα μαγικά στοιχεία που συντελούν στην εξέλιξη του δράματος?

β) Να σχολιάσετε το είδος του αφηγητή, τη γλώσσα του αποσπάσματος και το ύφος.

Μονάδες 15

3. **Θέμα αναγνωστικής ανταπόκρισης:** Ο πρωτομάστορας βρίσκεται απέναντι σε ένα μεγάλο δίλημμα . Ποιο είναι το δίλημμα και ποια η τελική του απόφαση ;(80-100 λέξεις)

Ή

Θέμα δημιουργικής γραφής: Φανταστείτε ότι είστε εσείς ο <<από μηχανής θεός>> της ιστορίας(αντί του πουλιού). Ποιες αλλαγές θα κάνατε, παρουσιάζοντας μια άλλη αφηγηματική πλοκή;(100-150 λέξεις)

Μονάδες 20